

49è Premi Pere Mulet Cerdà
de narrativa curta

No era res més que orgull

«Què ho fa que no el suporti? Eh, què ho fa? La seva veu atenorada? La refotuda costum de veure'l sempre palplantat davant de casa, com un estaquirot? El seu somriure burleta?

Eh, què ho fa? Si ho sabés! I això que miro, en tot moment, d'escapolir-me, de sortir sense que em vegi i, tothora, me'l trobo defora. Sembla, ben bé, que m'espïi. Sembla, ben bé, que m'esperï. Com abans. Però, ara, el seu «Bon dia, Carmeta!», no el puc suportar. Ja no tinc edat per diminutius, se m'ha passat l'arròs. Se'ns ha passat l'arròs! Perquè si jo vaig camí dels vuitanta, ell, també! I pensar que si les cames m'ajudessin em despenjaria pel balcó, agafada ben fort d'una corda, com els amants que de matinada fugen silents per por que els enxampin. Però no puc. La caiguda d'ara fa un any em va fer malbé els malucs i, tot sovint, s'expandeixen. Ras i curt, els perdo! I, així visc, amb la incertesa dels qui tenen un pas vacil·lant. I què coi, l'edat, que ja no perdona! Ell, en canvi, se'l veu ben eixerit. Ja ho diuen els entesos que els homes es conserven millor, que tenen un no sé què a la genètica que els atura l'envelliment. Deu ser per això, que està tan bé. I pensar que ens havíem avingut tant. Tant! Em fa basarda recordar-ho. De fet, ho hauria d'evitar perquè això ja és aigua passada. És el que poso en pràctica quan el cap se m'omple de records. Miro que s'esvaeixin amb d'altres cabòries. Que el quotidià manllevi el protagonisme al passat. Com ara això de l'Aurora, que avui l'operen de tiroides. Tota la vida

amb aquell coll tan desproporcionat i ara han vist que dins hi té un goll gros com un ou de guatlla. Quines coses! Espero que tot vagi bé. Així li ho vaig desitjar ahir vespre per telèfon. A hores d'ara ja deu ser a quiròfan. Que en fa d'anys que ens coneixem! De petites. A ell, també. Érem veïnes i amigues i ens aveníem molt. Molt. Amb ell, també. Érem veïns, amics, confidents i companys d'escapades. Estàvem bé, plegats, perquè quan passàvem una tarda junts, el temps s'aturava. Era divertit, enginyós, un vailet alegre. Jo escoltava els seus relats, embadalida. Sabia el nom dels arbres, dels núvols, de les flors, dels vents, dels ocells i, fins i tot, de les pedres. Les solíem agafar de la riera i tornàvem a vila amb les butxaques plenes i, abans d'acomiar-nos, les desàvem en un prestatge de l'eixida de casa, arrengherades. Algunes encara hi són i quan les miro ric en recordar els noms. Un palet, un mac de torrent, un codís, un truc... «De màgia», li vaig dir un dia, enjogassada, «ets un mag de les paraules». I marxà cap a casa seva, altiu, satisfet, amb un just orgull. I que n'era d'atent! Mai no he conegut ningú que ho fos tant com ell. Com la tarda que em vaig pelar els genolls davant de l'esglesiola de l'Ermedàs i em netejà la ferida amb un rajolinet d'aigua fresca de la seva cantimplora. Tot seguit, es tragué un mocador, blanc immaculat, de la butxaca i em cobrí la sang i amb un nus, encertat, aquesta s'aturà, deixà de córrer cama avall. De per vida m'hi quedà un senyal, un clotet on hi vaig amagar els meus secrets. Els nostres. Quan ha de canviar el temps, em fa mal, com els seus mots. «Jo sempre et cuidaré, Carmeta», m'assegurà aquella tarda, convençut, de genollons. Que n'érem de ximples! «Per sempre» no es pot dir mai, perquè tot canvia. Res no

és etern. Canviem, el pas del temps ens transforma. El pas del temps, quins mots més bells i quanta malenconia que destil·len. «Sempre», deia. I no, no va ser així, perquè aquella tarda tot s'estroncà. Tot. I pensar que per sant Llorenç comptàvem els estels de cinc en cinc, ens partíem un pinyó si ens el trobàvem per terra i cada primavera m'oferia un ram acolorit quan tornava de visitar la seva àvia de Llofriu. Els de ginesta espurnejada de roselles eren preciosos, com els cistells de magranes de ben entrada la tardor. Encara recordo quan em va venir la primera regla, aquella tarda de maig que em moria de dolor per dins, aquella tarda m'oferí el seu pit per aixoplugar-m'hi, perquè el meu plor trobés consol. Quines coses! Fèiem els deures junts mentre berenàvem a casa meua una llesca de pa amb tel de llet amb sucre i, a la seva, rere la botiga de queviures que regentava la seva família, xocolata desfeta i cubanos de Can Graupera, aquells que el seu pare ens duia quan tornava de mercat de la Bisbal. Li agradava bufar els canuts i tot de bombolletes marronoses brollaven dins de la seva tassa. «Mira, sembla un volcà en erupció!» i jo l'imitava i rèiem pels descosits. Érem lllaminers, ens agradava el dolç, molt, no ens en podíem estar. Aquells bunyols de Setmana Santa, lleugerament ensucrats i amb aquell gust tan bo de matafaluga, ens feien mal de tants que en menjàvem. En canvi, no érem gens de salat qui sap si a causa del què vivíem durant la matança del porc. Detestàvem sentir els seus esgüells i ens amagàvem en un cau i ens tapàvem les orelles i xisclàvem més que ell. No suportàvem veure'l patir, gens. Ens enteníem la mar de bé. I tant que sí! Però tot s'estroncà aquella tarda, aquella maleïda tarda de finals d'estiu. Si es pogués tornar enrere, ho faria de

bon grat. Encara tinc ben present el color del cel, d'un blau blavíssim, tramuntanal. Havíem anat a buscar móres a Sant Sebastià. La mare les volia per fer confitura. Ja teníem el cistell de la bicicleta gairebé ple quan me'n vaig menjar un grapat. «Compte, que taquen!» m'avisà. Ell sempre tan prudent. «Taquen?» vaig respondre mig burleta i en vaig agafar una a l'atzar, la vaig mossegar i em vaig resseguir els llavis. «Els porto pintats?» li vaig preguntar enriolada i quan es va girar i va veure com bategava aquell cor morat, tan petit, tan perfecte, s'apropà i el xuclà, el volgué seu per una estona. Esvaïda la por, vam tornar a casa, separats. Capcots. La vergonya ens embolcallava, decidida. No recordo que ens diguéssim adéu. I res ja no fou el mateix. Per poc que podíem, ens evitàvem. Ja no vam compartir més el banc de fusta durant la Missa del Gall ni tampoc un mos de tortell pel Ram. Vam partir peres i com que estàvem tan enfadats, ningú no gosà demanar-nos què ens passava. Tothom ho lamentava amb un «quin greu, tan amics que eren!», uns mots que, amb el pas del temps, es convertiren en lletania.

Però, el destí ho té això, un error, una badada, un desig, te'l canvien inexorablement. I, acabat el batxiller, va marxar de la vila per anar a estudiar de números a Barcelona. Allà s'amistançà amb una bleada solejada amb qui s'acabà casant. Només tingueren una filla, la Carme. «Això és que no t'ha oblidat!», em deia sempre la mare i jo no ho podia suportar. «Si n'hagués tingut, jo, no li hagués posat mai Martí, mai!» li vaig engaltar un vespre, tot traient foc pels queixals, i ja no gosà dir-m'ho més. Però no en vingueren, perquè jo per companya vaig escollir la solitud. I ara, des que s'ha jubilat, ha

tornat a la casa pairal. A la casa que el va veure néixer. Sol. L'Aurora em va dir que ella s'havia quedat a Barcelona, que feia temps que no s'entenien i vivien separats. Ai, l'Aurora. Com deu haver anat l'operació? Sento que toquen les dotze. A hores d'ara ja deu estar tot dat i beneït. Migdia, moment de sortir a comprar el pa. Moment de trobar-me'l. Ara ve quan em dirà «Carmeta» i em pujarà coll amunt una agror, insuportable. Però ho he de fer, he de sortir, no em puc quedar a casa tancada. Ja m'hi he quedat prou. O sigui que respira fondo, omple't d'aire els pulmons, i endavant les atxes!».

—Bon dia, Carme!

—Fff. Bon dia!

—Diuen que ja el farà.

—Això diuen.

—Vaig fins a plaça Nova que toquen sardanes. He llegit que ve la Principal de la Bisbal.

—Ah!

—M'hi vols acompanyar?

I, afectuosament, ell la va agafar de bracet i com que el primer mot que pronuncià fou «gràcies» i ella ho trobà tan poètic, es van posar a caminar i a parlar amb aquella naturalitat de la infantesa i va arribar un punt que les passes i la conversa seguien amoroses la mateixa cadència.

I, sense voler, retornaren al passat sense fer-se mútuament cap retret. Perquè, en el fons, aquell sentiment desagradós que ella tenia no era res més que orgull, orgull ferit per un rampell que ambdós provocaren. Feia temps que l'amor havia plantat una llavor dins cadascun d'ells i, dia a dia, s'anava fent gran com l'heura quan troba un mur on aferrar-se. I, sense parar esment, un matí una mà cercava l'altra o un esguard el seu igual i aquella tarda al paratge de Sant Sebastià, el seu llavi buscà l'altre, àvid de desig.